

ziku s pristržnimi besedami zborovalce. Opozarjal je na veliki pomen „Štajerčeve“ stranke. Beseda „Štajerc“ združuje danes ljudi od daleč in blizo. Žele je shodu obilo uspeha (živahno odobravanje).

Predsednik podelil je potem besedo glavniemu govorniku, uredniku K. Linhartu, ki je v 1½ urnem govoru raztolmačil težnje in cilje našega gibanja. Povedal je kar naprej, da nam je glavni namen, odstraniti vsa hujskarijo in jo nadomestiti s skupnim gospodarskim delom Nemcev in Slovencev. Pri nas je jako malo kmetov, ki bi bili gospodarsko neodvisni. Dokazano je, da pride ravno na spodnjem Štajerskem največ kmetijskih posestev na boben. Tudi vedno večje izseljevanje v Ameriko dokazuje revščino našega ljudstva. Vse to so pravi dokazi, da je bila dosežanja slovenska politika nič vredna. Ljudstvo hoče, da se dvigne njegov gospodarski položaj, ne pa da se širi narodnostno gonjo. Govornik je popisal nadalje stanovanje „narodne stranke“, ki danes nima nobenega pomena več in ki je le zavetišče politikujočih slovenskih advokatov. Klerikalna stranka pa ima svojo „kmetško zvezo“, katero pa ne vodijo kmetje, marveč politikujoči farji. Dokler kmet v tej laži-kmetški zvezi ne pride do veljave, toliko časa je ne moremo priporočati. V daljšem govoru in na podlagi neovrgljivih dejstev dokazal je potem govornik, kako slovenski prvaki zlorabljajo sleherne javne zastope in gospodarske organizacije v svoje politične namene. Vidi se to v klerikalnih občinah in v klerikalnih okrajnih zastopih. Videlo se je pa tudi v zločinskih konzumnih društvih, ki so jih klerikalci svoj čas po vsem spodnjem Štajerskem ustanovljali in ki so vsi v konkurz prišli, medtem ko so zapeljani kmetje izgubili svoj denar in svoje poštenje. Istotako širijo in ustanovljajo zdaj klerikalci svoje posojilnice. Tudi tukaj bode prišlo (deloma je že prišlo) do velikanskega poloma. Nadalje se je govornik pečal z brezvestno obstrukcijo v štajerskem deželnem zboru. Dokazal je, da se je ta obstrukcija pričela brez vsacega vzroka le na komando čeških rogoviležev. Nadalje je omenil velikansko škodo, ki jo povzroča ta obstrukcija vsemu ljudstvu. Mi „Štajercijanci“ hočemo v tem oziru ljudstvu oči odpreti. Zato pa so poskusili nasprotniki, naše shode v Mariboru in Sv. Lenartu motiti. Ker se jim to ni posrečilo, napravili so danes v sv. Lenartu nasprotniški shod, ki pa prav nobenega pomena nima. Govornik je končal z besedami: „Ne pustite se nahujskati, delujmo skupaj, Nemci in Slovenci za zboljšanje gospodarske bodočnosti. Mi gremo svojo pot naprej in smo nepremagljivi, kajti resnica je na naši strani!“ — Že med govorom so poslušalci opetovano burno odobraval. Na koncu shoda pa ploskanje in odobravanja kar konec ni bilo.

Lepo v poljudnih in jedrnatih besedah je govoril tudi posestnik Novak za skupno delo kmetov, obrtnikov in delavcev. Nato je bila sprejeta ednoglasno sledeča rezolucija: „Danes v Slov. Bistrici zbrani, od več kot 300 kmetijskih volilcev obiskani shod protestira najodločneje proti zločinski obstrukciji v štajerskem deželnem zboru in izraža slovenskim poslancem najstrožje nezaupanje. Obenem prosi shod delavoljne po-

slance, da premagajo z vsemi močmi to škodljivo obstrukcijo.“

Predsednik je nato večkrat vprašal, ali želi kdo besede. Ali nikdo se ni oglasil. Tudi nasprotniški Saulusi so postali nakrat Paulusi. Urednik Linhart je še prosil, naj se naši somišljeniki izmikajo klerikalcev, da ne bi nam ti izzivanje očitali. Priporočal je pa tudi, da naj čitajo prihodnje klerikalne liste; tako bodo vsaj laži o shodu čitali.

V imenu zborovalcev se je potem vrli predsednik govorniku Linhartu zahvalil in v kratkih besedah velepomembni shod zaključil. Tako je bil ta shod eden najlepših in najmočnejših, kar jih je videl slovenjebistriški okraj. Za nasprotniške prireditve v hotelu „Austrija“, katere sta obdržala prvaška poslanca Pišek in Novak s pomočjo advokata dr. Leskovarja in žejnega urednika Kemperle, se ni nobena mačka zmenila. 16 orožnikov je varovalo to gospodo. Mi smo s tem uspehom lahko zadovoljni! Naša pot gre naprej in prišel bode čas, ko se podere trhleni prestol prvaške gonje!

Novice.

Železniška nesreča pri Zagorju ob Savi. Ana Čamer se piše ona ženska, ki je bila dne 22. oktobra 1910 navzoča pri nesreči Ivana Tomaževiča, ki je padel iz poštne vlaka, ki odhaja jutraj ob ¼ iz Zagorja proti Ljubljani. Ta priča stanuje baje v mariborskem okraju in je prišla iz Pruskega, kamor se bode koncem meseca zopet vrnila. V imenu zapuščene reve rodbine se uljudno prisloji vsi, ki poznajo Ano Čamer, da sporočijo njen natančen naslov dr. Karel Trillerju, odvetniku v Ljubljani, ki je postavljen za zastopnika zapuščene rodbine, ali pa uredništvu „Štajerca“. — Bodite usmiljeni in pomagajte pravici do veljave! Zapuščena rodbina vam bo za vedno hvaležna.

Tudi nekaj! Pred leti je ljubljanski policijski šef Franc Podgoršek z lastnice neke javne hiše madame Lewy sleparil. Ker se redkokdaj zgodi, da bi bil policijski načelnik lump, se to tudi sicer miroljubnim Ljubljančanom ni dopadlo. Vsled tega jo je Podgoršek raje brez vsacega slovesa v Ameriko popihal. Tam gre poštenjaku prav dobro. Prevzel je namreč uredništvo prvaške lista „Glas naroda“. Na en način bode ta Hribarjevi „Intimus“ že obogatel.

Iz Spodnje-Stajerskega.

Prižnica postala je v zadnjem času zopet pravi agitacijski oder za gotove v politični gonji zaslepljene duhovnike. Kaj in kako mislimo mi o tistih duhovnikih, ki niti v Božji hiši svoji politični strasti ne morejo zapovedati, to smo pač že opetovano naglašali. Duhovnik, kateri zlorablja cerkev v politične namene, dokazuje pač javno, da je izgubil sleherni pojem o pravi veri... Sicer pa taki duhovniki za svoje politične cilje ničesar ne dosežejo. Kajti tudi najbolj klerikalnemu kmetu se gotovo ne dopade, ako mora v cerkvi mesto sv. evangelija gostilniške politične burke poslušati. Kakor rečeno, so v zadnjem času gotovi politični farji po cerkvah zopet z neverjetno strastjo pričeli proti „Štajercu“ hujskati. Dobili smo v tem oziru celo vrsto dopisov od kmetov. V vseh teh dopisih se možje pritožujejo, da niti v cerkvi nimajo miru pred politikom. Nimamo prostora, da bi vse te dopise ponatisnili. Le dva posebno značilna hočemo omeniti. Tako nam piše kmet iz sv. Miklavža na polju: — „Naš žup-

nik so na sv. Štefana dan iz prižnice po fantesu vere udrihali. Mi možje smo takrat še molčali; in Jagra zdaj nas je pa hudo jezilo, ko so zopet v „Proti o deljosi, 5. t. m. na leci udrihali po naprednem deljosi časopisih. Rekli so to „brezverski časopisi“, op v Cr napadajo duhovnike, papeža in vero. Nazadnju sled so še omenili, da je najhujši, „Štajerc“, karrek izja rega pišejo le brezverci in Luteranci. Jaz skih pos pravim, da je to laž, kajti v „Štajercu“ sem deželni sem nikdar ničesar proti veri čital! Miraj iz gosp torej, župnik Anton Drogenig, kajti tudi revamo, imama gradiva dovolj!“ — Eदनko se nam piše delo iz fare Polensak i. s.: „Naš župnik Po edino s platnik (tega tička že dolgo poznamo in smo te nasi ga že kot kaplana za usesa prijeli! op. ur. ce), naj prve adventne nedelje sem družega nič ne pni sreds diguje, kakor o slabih časnikih, katerih čita vsa dež je „veliki greh“. Po navadi govori Podplatnikojij! tako hitro, da se ga komaj čuje, kadar pa u Velikan pada „Štajerca“, pa hruli, da se Bogu uma shoda. Sploh pa Podplatnik že tudi drugače divja. Or vedno praznikih in nedeljah imamo tihe maše; tui in da na Marije svečnici smo imeli tiho mašo, ko Pa je povsod peta. Za pokopanje mrliča mora km ne s na pokopališču 3 K plačati, želar 2, še man Lenartu pa 70 krajc. V cerkvi vzel je Podplatnik dvema t m i v starima ženskoma sedeza, čeprav sta plačala tanca E leto; en sedež je dobila njegova kuharica, ena urednik pa njegova dekla. Kako se izraža ta „duhovnik slover dokazuje pridiga, ki jo je imel predzadno m bajone deljo; rekel je, da tisti, kdor od njega prepovedas t r i c i časopise bere, je podoben svinji, katera spledili po po dreku rovlje“. Omenili smo danes le naš jav dva slučaja. Kmetje so se že naveličali te večernik, i hujskarije raz prižnice in opozarjajo cerkvevak in l oblast, naj napravi temu nekrščanskemu dr Kempe ianju konec. Drugače si bodo kmetje sarvorniko pomagali! — gospo

Narodnjaški dr. Horvat v Ptujju — tako s t n e nam piše — je res zelo usmiljen v svojih n o r o ž čunih. Dne 25. novembra 1910 gresta Antonija res in Stefan Šalamun, posestnika v Sitežu, k dkerikal Horvatu, da bi ta naj iz posestva Johana kholi se Antonije Šalamun vknjižene dolgove izbris kmeti. Ker je dr. Horvat hotel vedeti, koga strošaha! dotičejo, pokaže Franc Šalamun kupno pogodbo Marib v kateri je označeno, da ima stroške Štefi v vse Šalamun poravnati. Zato je tudi doktor obljubensko da bode do svečnice 1911 vse rešil. Namesnam ga da bi izknjižil, je stopil dr. Horvat v imenglasi: Antonije Šalamun proti Štefanu Šalamun al sem pravdno pot in tožbo vložil, z istim pooblastojilnice lom, katerega je Antonija Šalamun za izbris pokih za pisala, brez da bi ona zahtevala, da bi se tožbenorski vložila. Iz tega samovoljega tožbenega postolagi. O panja si je dr. Horvat čez 60 K računil ter mestnik je sodnija odmerila 4650 K. Dne 20. januarni kas t. l. gre Antonija Šalamun omenjene stroše želi; plačevati; pravi dr. Horvat: Sodnija mi je pri najb več štrihala; zahteval je, da mora vsaj 10 tave. P več plačati. Ker pa tega ni hotela, sta se prižnik in pirala, za ta prepri ali pobotnico je morala s na sv nadalje stroške po 4 K plačati! Iz tega vzrok pa mu nadalje reče, da ona nima več plačati ko je sodnija odmerila; pobotnico pa mora ge tovo tisti plačati, kateri denarje prejme; v kerzi v jezi vže Horvat akte in pravi: Mislite da je dr. Z tom jaz zastojni mudil? In takoj je še 2 lerni go pripisal, to pa s pristavkom, da si on sme vge, v k vsak ¼ minute 2 K računati. Iz teh vzrok je morala stranka namesto 4650 K plačati 5016 K... Komaj je prva stranka iz pisarne se prijče druga žena iz pisarne, da je 9 K va računal, ko je bilo v računi. Kaj ne, narodnjaški s takimi dejstvi v kmetom pomagate? Zato nimajo zastojni izreka: „Slovenec k Slovencu“ V resnici pa bi se moralo reči: „Iz tvoje mošnji v moj žep!“

Crna politika gotovih duhovnikov je pa največji sovražnik vere. Več kot deset brezvercev škoduje cerkvi en sam politikujoči duhovnik. Dokaz temu nastopanje prvaške duhovščine v Ptujju. Vikar Pšunder (semtertja se piše tudi Pšchunder) in kaplan Jager sta vsled večneg političnega izzivanja in hujskanja tako daleč prišla, da so pričeli tudi najvernejši katoličan z glavo majati. Vsled tega so priredili p. l ptujski meščani shod, na katerem so odločno zahtevali, da škofijski ordinarijat, ja moža dmetih dva gospoda čimpreje iz Ptujja o nu brat pokličie. Mnogo oseb je celo izjavilo, da l poizkus v drugem slučaju izvajalo svoje konsekvence, kih sola

Klerikalci med seboj.

Zadnjič sta se v avstrijski državni zbornici hudo sprla trgovinski minister dr. Weiskirchner in poslanec dr. Heilingner, katerih sliki danes prinašamo. Zanimivo je, da pripadata obadva klerikalni ali krščansko-socialni stranki, katera stoji sploh v večnem prepiru, odkar je pokojni dr. Lueger zatisnil svoje oči. Istotako pa je zanimivo, da si klerikalci ob vsaki priliki prepira takoj drug drugemu najhujše osebne lumparije očitajo. Klerikalstvo vseh narodov je pač v smrdljivi korupciji ednako

Dr. Weiskirchner
Handelsminister

Abg. Dr. Alois Heilingner
(Christl. Soz.)

fantih interesu vere je torej, da cerkvena oblast Pšunli; ali ra in Jagra iz Ptoja odstrani.

Proti obstrukciji slovenskih poslancev v tajerskem deželnem zboru sprejel je okrajni i, ki vstanov v Cmureku na svojem zadnjem zbodnadjnjem slededčo resolucijo: „Zastopstvo okraja kate- Cmurek izjavi, da obsoja najodločneje od slo- az pa enskih poslancev izzivano obstrukcijo v štajer- še ni- kerm deželnem zboru. Mi obsojamo to obstruk- firujete izo iz gospodarskih in narodnih vzrokov in li mi ahtevamo, da se to brez vzroka pričeto huj- m piše kajote delo takoj konča. Zastop izjavi, da no- Pod- jice edino slov. poslanci odgovornost za posled- smo lice te nasilne politike, in prosí nemške pot- ur.) od lance, naj iz svojega dosedanega stališča z e pri- semi sredstva delovanje dež. zbora omogočijo“. čitanje — Vsa dežela je torej prviški zločinski blatnik obstrukciji!

Velikanski strah so imeli prvaki vsled namumili. tega shoda v Slov. Bistrici. V svojih listih a. Ob- nicer vedno lažejo, da mi nimamo ljudstva za ; tudi nami in da zborujemo le pod varstvom bajone- ko je ov. Pa je ravno nasprotno res! Mi imamo kmet- vne shode. Klerikalni hujskači pa so v manjši v. Lenartu zborovali za zaklenjenimi dvema ratmi v varstvu 14 orožnikov. Dva ala na poslanca (Roškar in dr. Korošec) sta prišla in enega e „urednik“ Kemperle jima je moral pomagati. vnik. Pred slovenskim ljudstvom pa so jih morali bra- o ne- niti bajoneti... Istotako je bilo v Slov. vedane Bistrici. Mali shodek v hotelu „Avstrija“ so sploh rredili po večernih in medtem ko je prišel le ta- le ta naš javni shod edino urednik Linhart kot večne govornik, prišli so na klerikalni shodek poslanca rkveno Novak in Pišek, advokat dr. Leskovic in ured- u divn- dik Kemperle. Pri klerikalcih bilo je skoraj več i sami govornikov“ kakor poslušalcev. Bali so se pa rni gospodje kakor zajci. Zato so za hrbtom ako se nestnega predstojništva prosili ih ra- ih ra o rožniško pomoč. In oblast jim je ntonija oslala res 16 žandarjev. S polnimi hlačami k dr. o klerikalni voditelji potem domu odpotovali, ana in n okoli sebe gledali, da bi jih kje kak sloven- zbrisal, ki kmet ne opazil. To so junaki — na jeziku. stroški lahaha!

Mariborska slovenska posojilnica ima seveda godbje. ad v vseh predalih polno ljubezni za „dobro bljubil, slovensko ljudstvo“. Dokaz temu to-le pismo, amesto i nam ga je poslal prijatelj našega lista. Pismo imenu e glasi: — „Spoštovano uredništvo, „Štajerca“! un na lital sem v Vašem listu o polomu „Glavne oblasti- osojilnice“ v Ljubljani in drugih enakih pris pod- aških zavodov. Meni se pa zdi, da je tudi pri e tožba ariborski slovenski posojilnici vse na politični odlagi. Omeniti hočem le nekaj! Gospod Rapoe, ter mu oestnik in gostilničar, je pri tej posojilnici unarja lavni kasir; kdor v njegov rog trobi, doseže stroške ar želi; kdor se pa njemu zameri (in če je e pre- udi najboljši človek in poštenjak), ta nima tam eljave. Poznam nekega posestnika, ki je izvrstni e pre- lačnik in ima od te posojilnice izposojeni dela- ala še ar na svojem posestvu (okoli 6000 K). Plačuje vzroka plačati,

Profesor Zimmermann.

Poročali smo že zadnjič o štrajku študentov na univerzi v Krakovi. Neposredni vzrok tega štrajka je bil ater dr. Zimmermann, katerega sliko prinašamo danes. Ta črni gospod dokazal je svojo učenost z izdajo neke knjige, v kateri je popisaval farovške kuharice. In ravno

Prof. Dr. Zimmermann
Zum Krakauer Studentenstreik

tega moža so postavili zdaj za profesorja v posvetnih predmetih. Ni čuda, da so se napredni študenti proti temu branili. Imenovanje tega dr. Zimmermanna je pač le poizkus, pridobiti nevarnemu klerikalstvu tudi na vi- sokih solah ta.

vedno skrbno naprej in je izvrstni gospodar, ki ne dela nikomur krivice. Ta mož je neko njivo razkosal za stavbene prostore, da bi po 200 klafter prodal in ves dolg odrinil. Prosil je posojilnico, naj bi obnem odstopila na 8 takih kosov, ker je že veliko izplačal ter gospodarstvo izvišal. Tedaj ni nobene nevarnosti. A glej, ta človek tega ni dosegel; odklonilo se mu je in rekli so, da mora za vsaki kos, ki ga proda, posebej za odstop prositi, samo da se mu troške dela in da dr. Rosina vedno več in več dobi. Saj zna presneto vrlo računati! Ja glej, tako se pomaga v bogemu ljudstvu! Ako iščeš posojilo, pride g. Rapoc kot cenilnik ogledati; on si računa 10 do 12 kron in za svoj voz še pose- bej 2 do 4 krone. To je slovenska prijaznost! Potem dobi celo stvar dr. Rosina v roke, ki ima tudi smolnate prste. Tako dobi siromak prav malo iz posojilnice, dolg je pa prav velik! Zgoraj omenjeni dolžnik se ima le Rapocu zahvaliti, da se mu je prošnjo odklonilo, čeprav je 600 K položil. On se je namreč v neki stvari, pri kateri je bil pa popolnoma v pravici, Rapocu zoperstavil, ker njemu kot osebi ni ničesar dolžan in je še zmehtar toliko premožen, da zamore za več jamčeti nego Rapoc. L. 1904 mu je namreč Rapoc ponudil neko staro, podvrto hišo, štali podobno, blizu glavnega kolodvora v Mariboru za 9000 gold. Posojilnica je imela na hiši vknjiženih 8000 gold. Ali hiša ni bila nič vredna, samo zemljišče, na katerem stojita danes dve veliki hiši. Dotičnik se ni pustil od Rapoca za nos vleči in zato zamera. Ako bode posojil- nica v Mariboru tega Rapoca dolgo poslušala, zna tudi pri nje do „rumbumbuma“ priti. Le poglejmo Rapočovo hišno gospodarstvo! Kakoršen ima človek doma red, tak je tudi zunaj! Ako treba, popišemo enkrat to domačijo. Ni čuda, da mnogo udov posojilnice zaradi Rapoca izstopa in k mariborski mestni šparkasi grè... Tudi od drugih strani smo dobili pisma o tej slovenski posojilnici; morda jih še objavimo!

Iz sv. Lenarta sl. g. se čuje vedno iz no- vega pritožbe zaradi obnašanja otrok, ki obi- skujejo slovensko šolo. Mi vemo, da so otroci sami nedolžni in se celo ponašajo s svojim gr- dim obnašanjem. Tudi stariše v splošnem ne delamo odgovorne, kajti kmet ima vedno čez glavo dela in se ne more pečati z vzgojo dece. Odgovorno je torej le učitelstvo s katehetom vred! Namesto pa da bi prvaki svoje otroke bolje vzgajali, jih še hujskajo in potem njih divjanje po svojih listih na lažnji način zagovarjajo. Gotovo in splošno znano je, da je šolska mladež po celem svetu živahna in poredna. Ali na slovenski šoli v sv. Lenartu sl. g. se pusti deci že malo preveč svobode. Šolske deklice (!!) kadijo pri oknu slovenske šole cigarete!! To je le en slučaj! Ni čuda, da pride pri taki pokvarjenosti potem tudi med šolarji nemške in slovenske šole do prepirov in preteпов. Sloven- ski učitelji in zlasti strastni politikujoči kaplan naj bi svojo dolžnost v tem oziru storili in deco vzgajali, pa v resnici vzgajali!

V sv. Lenartu sl. g. se vršijo občinske volitve dnè 21. t. m. Nasprotniki napenjajo vse moči, da bi to staro trdnjavo napredne misli v svoje roke dobili. Ali napredni volilci so složni in bodejo z združenimi močmi naval nasprot- nikov odbili.

Vinska licitacija. Piše se nam: 6. t. m. vršila se je na deželni viničarski šoli v Silber- bergu pri Leibnitzu licitacija 1910. vin iz dež. in drž. trsnih nasadov, h kateri je prišlo čez 200 kupcev iz vseh krajev dežele. G. direktor Stiegler je pozdrvil navzoče in je opozoril na težke razmere, s katerimi so morali proizvajalci vina l. 1910 računati. Pojasnil je vzroke splošne slabe trgovatve in uspehe vednega strokovnjaškega boja proti trsnim škodljivcem. Končno je povabil došle, da naj vina poskusijo. Vina so žela splošno priznanje in se je zlasti plemenitejše vrste (mali rizling, beli burgundec, traminec, rulender, silvanec, laški rizling ter gutedel) mnogo občudovalo. Vina so dosegla cene od 53 do 124 vin. za liter, torej 80% vin. srednje cene. Kupili so gg.: 1. A. Seefriedt, Frohnleiten, 2. A. Gutruf, sv. Johan i. S. 3. E. Strohmaier, Deutschlandsberg, 4. J. Theiler, Peggau, 5. J. Hallamayer, Hartberg, 6. B. Sailer, Gradec; 7. F. Prenner, Eibischwald; 8. Karl

Pessl, Maribor; 9. Jos. Rumpel, Frohnleiten; 10. H. Gensinger, Eibischwald; 11. R. Ditzinger, sv. Johan i. S.; 12. A. Stocker, Eck b. Riegersburg; 13. A. Jud, Fehring; 14. G. Zirauschek, Gradec; 15. Karl Jellek, Maribor; 16. B. Pillich, Leibnitz; 17. F. Lindmaier Rottenmann; 18. A. Kandelhofer, Liezen; 19. F. Hartner, Schwan- berg; 20. Jos. Mulle, Ruše; 21. L. Rottner, Bistrica pri Lembachu; 22. J. Gozcan, Fehring; 23. K. Hausmanninger, Maribor; 24. G. Gartler, Preding; 25. A. Brauchart, St. Veit a. O.; 26. Jos. Stelzel, Sv. Johan i. S.; 27. Karl Kmiely, Leibnitz; 28. Albin Hasl, Gradec; 29. Al. Ertler, Gnas; 30. J. Prenner, Wildon; 31. Joh. Ulrich, Gradec. — Ob koncu licitacije se je direktor Stiegler vsem udeležencem toplo zahvalil in iz- razil upanje, da bodejo vsi zadovoljni. G. Lind- maier pa se je g. dir. Stieglerju zahvalil za njegov trud.

Umrl je v Vitanju župan g. E. Mulley. Pokojnik je vžival splošno priljubljenost in je bil vedno zvesti naprednjak. Lahka mu zemljica!

Graščino Montpreis (Planina) s parno žago v Sevnici in rudnikom v Št. Vidu kupil je Anton Torres za 850.000 K.

Srebrno poroko — tako se nam poroča — praznoval je 10. t. m. v Laškem trgu g. c. kr. stražmojster v p. in računovodja Simon Krus- schitz s svojo soprogo Ano. Čestitamo naj- prisrčneje!

V mestno last je prišel pokopališki zavod g. El. Wolf v Mariboru. Mesto je kupilo zavod za 270.000 K.

Zaprli so v Laškem trgu Jožefo Jančič, ki je v raznih krajih izvršila večje tatvine.

Večja tatvina. Iz železniškega voza bilo je na vožnji iz Ljubljane v Sevnico zdravniku dr. Schlechta srebrnega blaga za 1500 K ukradenega.

Napačen obstrelil. V okolici Konjic sta se strelala fant Anton Fijanš in Franc Malič. Zadnji je pobegnil. Ker je pa Fijanš za njim tekkel, se je obrnil in je iz revolverja ustrelil. Zadel pa je gosta Kurmana in ga težko ranil.

Požar. V svinjaku Vidoviča v Sv. Miklavžu dr. p. je pričelo goret. Le pridni pomoči orož- nikov in domačinov se je zalvaliti, da se ogenj ni razširil in napravil še večje nesreče.

Eksekutorja napadel in ranil je krojač Anton Posedenšek v Dramljah, ko je ta prišel k njemu rubiti.

Izginil je 16 letni študent učiteljsišča v Ma- riboru L. Fischer. Ne vè se, kje se nahaja vsled slabega spričevala razburjeni mladenič.

Svinjar. V Ptoju so zaprli agenta Davida Lazar, ker je hotel neko ženo posilit. Predrzni svinjar je Jud.

Občinski tajnik tepen. Mir delal je v pretepu obč. tajnik Karl Škof v Bizelju. Pri temu pa ga je fant Senturč hudo pretepel ter ranil.

Četrtri dezertiral je v Mariboru kanonik Franz Mühlhaus.

Tatovi pri pojedini. Fantje Šolar, Hrašnikar in Črešnjak v Tepini so kradli kokoši. Ko so se ravno z njimi trebuhe futrali in so bili prav židane volje, so prišli orožniki in jih odgnali.

Razstrelba. Pri Forteju v Trbovljah se je zgodila acetilenska razstrelba, pri kateri je bil nčeneec Juri Mežner grozovito ranjen. Čujemo, da se je pri Forteju že večkrat kaj takega zgo- dilo. Brezvestna lahkomiselnost je, da se pošilja učenca k tako nevarnemu aparatu.

Iz Koroškega.

Kaplja v Rožu. Piše se nam: (Dopisunu farške cunje!) Vkljub pasje kontumace počel je znani Svetinski gazda zopet po stari navadi lajati ter v svojem ljubčeku „Š-Miru“ poštene ljudi psovati. Treba bo, da mu v korist občinstva nagobčnik obesimo, da ne popade v svoji steklosti več mirnih ljudi. Gazda je mem- rav, kodrast jednotnik, ki včas pri liberalnem Milordu, najmlajšim častnim občanom z repom mahlja, včas pri črnemu Pimpelnu voha; enkrat „Korošelnu“ svoje sosedu umazajoče izdelke pošilja, drugikat „Š-Mir“ z njimi osrečuje. V zadnjih številkah te cunje brska gazda svojo smetje na neko društvo, ki je bilo te dni slu- čajno pri „Zecu“ enkrat veselo. Gazda to ne more strpeti posebno v današnjih časih svetin- ske občinske volitve ne, in da štrčni te „Justi- kuse“ malo, meče jim naprej, da oblastila po- berejo, gimpelne lovijo, slabo gospodarijo, da

imajo dolgove in v beli dan ležijo. Nemarno je že to, da se kakemu posestniku, ki je bil primoran prevzeti velik dolg, to javno očita; še grši je, če naredi to tak, kateri še ni nikdar drugemu pomagal, ampak vedno sam svojo mavho bulal. Vsaki se ne more k prosti hiši priženiti in še zraven kupec denarja snubiti. Vsaki nima tako dolgo vest, da bi kot župan svojemu somišljeniku in slovenskemu bratu za polovico vrednosti posestvo izmamil. Vsak drugi bi se sramoval opraviti sosedno družino ob domačijo. Sramoval bi se vsaki poštenjak, kot župan pripraviti dobro kmetijo tako daleč, da je pripadel njeni bivši lastnik in njegov sin že občini v plačilo. Tako samo gazda zna pri občini gospodariti! Morda se na take limanice vsede več dimperlov? Gazda se jezi nad tem, da so od njega psovani možje ene glažke vinca popili in so veseli po svojem. Vsakemu pač ne nese, da bi se v "teater" pod Ljubelj, k igram in spakam na Kranjsko, v kasino na Trati itd. vozil. Večina občanov ima lastne skrbi in trud, zavoljo tega bojo tudi napadeni boljše spoznali, kje druge obuja gvoje in ne bodo take obresti, posebno pri šoli, napravili, da vse zdihuje. Včasih ko so še bili rajni, nepozabljivi Kosičev oče občinski načelnik, je bilo 10% za občino in 8% za šolo, zdaj pa plačujejo 85%! Tako gospodarji gazda. Vrh tega pa gazda za občane še doseči nič ne more, čeravno sta turkov "Lontog" in kozji "Rahsrot" (Turk in Grafenauer) njegova pristaša. Taki imenitni možje! Častne občane, tiste pa zna gazda fabricirati, to se mu mora pripoznati. Lepi vrsti prejšnjih častnih purgarjev je zdaj pridružil celovskega "Milorda" "Dochlakenšluperja" na Lampihlnu. Tače fajm gospode! Zdjaj samo žane iz Ljubljane, Resniški "Lontog" z rdečim kankelnom in dr. Zlindra manjkajo, potem bode krasni venec prvaških glavice spleten... Druge zmerja gazda "pijanec", če so malo veseli; sam ga pa tudi rad srka, ko sedi v krencu kranjskih hujskačev, ki ga znajo dobro farbat in fopat. Pri basnih in povestih glede prihodnjega jugoslovanskega kraljstva vidi se že gazda Dedl na desni kralja Matijaza kot koroški vojvoda in vse se mu globoko priklanja. Zdjaj ga more seveda samo pri Jesiharju piti, pa bo že boljše, takrat ko bosta Brejec in "Milord" servitut pripomagala... Če je gazda res toliko proti pijančevanju, zakaj pa sam v svoji hiši vino prodaja in zakaj je toliko letal, da pridobi tretjo gostilnico v Svetnivasi, če ravno sta še dve preveč? Pretečeni četrtek ga je gazda gvišno tudi pridno štrkal, ko so ga črnuhelni v Celovec gnali, da se pojasnijo kako se naj slovenskem kmetom pomaga, ali kaj? Posebno z posojilnicami znabiti bodo jim pomagali! Le čakajte še malo, morda so pri "Trabesingerju" vohali, kako da ta reč smrdi! Adijo gazda Zdravko, na svidenje!

Kaplja na Dravi. Piše se nam: Pondeljek, G. t. m. je umrla v Kožentauri mala pol leta stara hčerka g. županu Ignac Ratz p. d. Muliju. Celo občinstvo je obžalovalo priljubljene stariše. Ker so stariši in seveda rajna hčerka evangelične vere, branil je g. fajmošter Limpl v Kaplji pokopanje v redu grobov. V svojem sovrastvu in rimski nestrpljivosti zankazal je, naj se pokojno dete v kotu pokopališča zagrebi, ki je menda za samomorilce in nekrščene otroke. Po mnenju črnosuknežev ta kot ni žegan, čeravno so rajni dekan Ambroš tudi tam dobro kropili, kar priče potrdijo. Pokopališče v Kaplji pa je občinska last in ker občina ne pozna verskega razločka, moral se je nestrpni fajmošter Limpl podati, kajti c. k. glavarstvo je zankazalo, naj se pokoplje evangelični otrok v vrsti drugih grobov. Zvonenje z našimi zvonovi je sicer Limpl prepovedal, vkljub temu so ganile lepe, tolažilne besede evangeličnega župnika vse navzdoče do srca in vse se je jokalo. Revna dušica nedolžne deklice pa je tudi brez zvonjenja našla pot v nebesa, kjer bo pričevala pred Bogom o tem, da jo je rimski duhovnik radi vere na svetu preganjal.

Kotlje pri Prevaljah. Piše se nam: Natančno smo poizvedeli, da je dr. Brejc napravil pisma na župane, kateri se skrivajo pod njegove peruti, da naj pazijo pri ljudskem štetju, da se ne vpišejo Nemci, in vsake nerodnosti se naj njemu naznanijo. Tako pismo je dobil tudi župan Razgoršek v Kotljah. Župan Razgoršek pa ni

bil toliko zmožen Brejčeve "špraha", da bi vedel, kaj ta gosponček hoče. Oddal je pismo g. nadučitelju s prošnjo, naj on Brejčeve kvante raztolmači. G. nadučitelj se vsede in začne prebirat in pove svojemu županu vse natančno, kaj tirja slavni doktor. Župan ni vedel kje noter, kje ven, sram ga je bilo in strah ga je obletal, da gospod nadučitelj ve želje kranjskih hujskačev, in da tudi njega vodi v politiki znani prvak. V Kotljah ni prostora za prvaške dohtarje, — to pismo pa se bode potrebovalo in se zahvaljujemo županu, da je na tak način odkril želje Brejčeve. Župan pa je vendar, da se doktorju ne zameri, odposlal enega človeka od hiše do hiše, kateri je imel ostri nalog, prebivalcem povedati, da vsak se mora dati slovensko vpisati pri ljudskem štetju. To pa nič ni pomagalo! Komisar ljudskega štetja g. nadučitelj tirjal je od župana, da mu da zastopnika občine, kateri ga bode spremljal in pričeval postavno delo. In res, delo ljudskega štetja se je redno dognalo, vendar želje prvakov je požrla koteljska reka. Zelodec se obrača kranjskim prvakom; ti gospodje morajo imeti najslabšo vest ter si mislijo, da so drugi enaki. "A pisl wort'n", gospod Brejček, mi smo pošteni, in našega dela vlada ne more razbiti, kakor je razbila vlada delo celovških Brejčevskih hujskačev. Najbolje bi bila naredila vlada, ko bi nagnala Kranjce črez Karavanke, potem bi nastal takoj pokoj! O ti šmentana "Volkszählung" ti! Dr. Brejc, na Kotljah Kranjcev ni...

Prvaška gonja zaradi ljudskega štetja se je pojavila tudi v občini E. g. Tam je namreč od 1321 prebivalcev 168 omenilo nemščino kot običajni jezik. To je seveda orglarja Grafenauerja in njegovoga pomagača Hafnerja hudo razjezilo. Naročila sta vsled tega občinskemu zastopu, da naj napravi preiskavo. In res se je to zgodilo. V pisarni v Mellwegu se je pričela ta "preiskava", katere so se udeležili Grafenauer, župan Fellacher, provizor Hafner in še neka druga enakovredna oseba. Seveda si ljudje od te prvaške gospode ne pustijo ničesar zapovedati in so se baje tudi pri glavarstvu pritožili. Kako pridejo tudi do tega, da bi izgubavali čas zaradi trde glave prvaških hujskačev. Tej nesramni hujskarji mora biti enkrat tudi na Koroškem konec!

Lep fajmošter je Rössler v Dellachu. Celo čez grob traja njegovo sovrastvo, kar je zadnjič pri pogrebu nekega naprednjaka dokazal. Občina zahteva od oblasti, da tega moža takoj odstrani.

Ukradla je neka ženska v gostilni Jarmach v Celovcu pušico "Südmarke".

Nevarni postopač. V Beljaku so zaradi javnega nasilstva zaprli postopača Alojza Hribar iz Kranjskega.

Požar. Pogorelo je v Feldkirchnu gospodarsko poslopje de Sorave posesti. Škode je za 6000 K. — V Kerschdorfu je pogorelo poslopje Michentalerja. Niti živine niso mogli rešiti. Škode je za 14000 K.

Zasledujejo zaradi tatvine hlapca Johana Čermejaka iz Kočja in njegovo ljubico Ano Ertl.

Zastrupiti se je poskusila v Beljaku zaradi nesrečne ljubezni dekla Marija Steiner. Težko bolana leži v špitalu.

Požar. Pogorela so poslopja Albina Wurzer v Guttagringu. Škoda je velika.

Samomor. V Beljaku se je zmešalo poštnemu slugi Rogi. Skočil je iz okna na cesto in bil v par minutah mrtev.

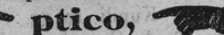
Izgubil je posestnik Medved v Labudu 400 K. Baje je bil okraden.

Vlomili so v Kolbnico v stanovanje g. Dertniga in ukradli raznih stvari za 100 K.

Pazite na deco! 3 letni sinček dekle Roze Ruman v Fresachu je padel v vrelo vodo. Otrok je dobil take opekline, da je umrl.

Prošnja.

Huda je zima, sneg in mraz vladata! Ne pozabite v teh težkih časih nedolžne živali, ki hudo trpi. Mislite na

ptico,

ki nima ne hrane, ne toplote. Potresajte ji zrnja! Po leti vam stoterokrat povrne!

Nekaj naukov za kmete Lote

(Spisal ekonom Jakob Wauport-Hardecki). (3. nadaljevanje). dec, dne 4

Travnistvo. dne 11.

Ako hočeš, da ti tvoja najpoglavitejša to je živinoreja, napredovala, moraš skrbeti, da zadošti in dobrih travnikov, na katerih se prideluje ožnjene krma za živino. Mokrotne nje izpremeni v travni nekdaj Navadno ko se hoče njiva v travnik predelati, njivo pri sredini orati in se skupaj zorje. To pa ni dovolj, ker tako ni zemlja na površje, katere se izravna in se den po letih z dobrim gnojenjem da izboljšati. Ah sin, poglej hočemo travnik, na katerem bo zemlja po kakršni enakovredno razdeljena, moramo tako le ravnati, ako hočeš iz njive narediti travnik, napravi v jesen izorji čisto navadno kakor poprej, potem pa v spomladaj dobro povlači in potem daj pa ogone primerno tikami razgrniti, tako da se razgoini zadelojo. Ako hočeš dobro povlači po dolgem in počez, nalkar če je dostno poravnano in zemlja dovolj zdroljena, lahko dobra travniška semena in detelje. Najbolje so dobrih krmilskih rastlin in trav so: Ovsula (Mačji rep (Timotheugas), Travnica (Rispengras), (Trespe), Lisičji rep (Wiesenfuchschwanz), (Wiesenschwengel) i. dr. Najboljša gnojila za travnik so: kompost, gnojna, blato iz cest in jarkov in Nadajje suhe travnike skrbno namakaj in premo dražiraj in osušiti. V svrhu drenažiranja je tudi pomoč od države, ako se tozadevna prošnja Oslabele z mahom zaraščene travnike prevlači z travniško brano, jih primerno pognoji ter obseja s brim travniškim semenom. Sedaj še nekaj o Kakovost krme odvisna je zelo tudi od košnje. Nikdar ne čakaj, da trava postane zrela in trda, tem krma zgubi več ko pol redihlin snovi in ni dosti boljša od navadne slame. S košnjo pričneš že, ko je trava v polnem cvetu ali kadar je odcvela, potem dobiš dobro krmo; prednost ima v tem, da otavo lahko dvakrat košiš, kar pa ti bilo mogoče, če bi pri senu prepoznal s košnjo. Potem glej tudi na stanovitno vreme pri košnji in moraš biti precej dober vremenslovec; v to svrhu ročaj bi, da ima vsak umen kmetovalec baromet (tlakomer, vremenik imenovan), kateri, ako se ga ne opazuje, mu še precej dobro označi prihodnje. Najboljši je "Aneroidbarometer" v okrogli obliki, takega imam že čez 10 let, in sem z njim zelo uspešen. Opozoril bi te tudi, da, ko je zemlja mešala peseš živine po travnikih! Očisti travnike tudi s travniške, katere živini škodujejo, te so: Podlessek (Herbstzeilrose), kristavec (Stechapel), volčji (Wolfsmilch) i. dr. Pri zatiranju hadiuna mora pokončati njegov koren, ki ima podoba čebulje, tega ne storiš, se zopet omladi in mu novo perje

Vinoreja.

Vinoreja je sedaj pod vplivom vinorejskih torjev že precej praktično v naših vinorodnih kmetih upeljana; vendar se še tu in tam posebno pri kmetih s pomanjkljivostjo opazi. Vinogradnik mora v prvi vrsti gledati na to, da pravilno reže. Pri rezi mora paziti, da se reže tako, da trs nese primerno težko moči, ne pa kakor nekateri, ki režejo tako, kakor hoteli vso moč trsa v enem samem letu porabiti, kar mora skozi to trs oslabeti. Kar se tiče ameriških in žlahtnih sort, naj vpraša vsak, koliko mu je po svojega okoliškega vinorejskega inštruktorja, kateri drage volje temeljito v tem podučil. O gnojenju Sedaj pa v klet. Prava vinska klet mora imeti kletu, tako po zimi enako temperaturo, okoli 8° R. roča se v kleti imeti tudi toplomer. V kleti mora vse lepo snažno, posebno pa prazni sodi se snažni držati, kateri so za vino odločeni. Navadno izpraznjeni sodi malo splakne, se skota v kaki kotli, potem ne zmeni zanj, dokler se ga zopet ne posuši. Sod je medtem splesnil in se skisal, da je sploh ne ga z vinom napolni. Sod moraš, ko ga izprazniš, trgovca dolgo umivati, da teče čista voda iz njega, potamim zvrni na pilko, pusti ga nekaj časa, da se dobro potem ga zažveplaj in dobro zabij in tedaj kmet določeni kraj spravi. Taki sodi ostane čisti; kad potrebujš ga s čisto vodo splakneš in že ga nabivaš. Žveplo zatara in umori bakterije, katere gači povzročajo plesnivost in vsakovrstne bolezni vinu. V nekaterih krajih še imajo tudi tako grajeto navado, da sodov nikoli čisto ne izpraznijo, ampak pustijo v njih nekaj litrov vina z drožmi. To se sod se tega nazvame in vsako v tak sod napolni vino mora se skisati, naj bi bilo še tako dobro. napačno dela se tudi pri žveplanju sodov, prej ko polnujejo; navadno se žvepla preveč, tako da dob preveč po žveplu duh in okus in postane s tem zdravju škodljivo. Nekateri tudi sode, prej ko mošt notri nalivajo, preveč zažveplajo, to je napačno dostikrat je to vzrok, da mošt ne more v jesen kraja zavreti, ker žveplo zatara kvasne glivice, ki povzročujejo vrenje in potem na spomladaj iznužno vreme se tako vino skali in počne zopet žveplaj toraj sploh v pravej meri in pazi tudi, da žveplo kaplja v posodico iz pločevine (pleha) ki drotu pritrjena, da se potem lahko odpadlo od stene. Dobiš pa tudi takozvano asbestno žveplo, ki ne škoduje. Potem še nekaj zastrani moštne vage. Opazil sem, da 1 krate krat, ko je kateri mošt vagal, da je vago brez dat. 1 krate obrisal vtaknil v škatljico in v žep in potem se je čudi, kako to da mu vaga več dobro ne kaže. V vago toraj po vsakratni rabi dobro obrisi, ker čre, 1 krate se vaga skoz razjedajoče kisline pokvari in ti tudi, ki je dobro kazati ne more. Najboljšo so Klošterne vage. (Naprej prihodnji).

Praktični ljudje ožnjene krme za živino. Stalni zaslužek. Animi izdelki za takojo. kock. Edino priložnost. Učeno. ži.